

JAARVERSLAG 2022

1. Inleiding

Ook in de eerste weken van 2022, hield de coronapandemie de wereld nog in haar greep: er was in Nederland een lockdown van kracht.

Deze eerste weken van het jaar, vormen uitgerekend de periode waarin we normaal beginnen met het plannen van draaiorgeleevenementen en het aanvragen van vergunningen daarvoor. Nu was het, vooral ook door de onvoorspelbaarheid van het verdere verloop van de pandemie, nog onzeker of en wanneer er draaiorgeleevenementen konden worden gehouden. Zodoende, zijn er, ook in 2022, wat minder georganiseerd dan vóór de uitbraak van corona.

2. Ledental

Het ledental van de KDV is in het jaar 2022 met een kleine 2% afgenomen. We hebben 42 nieuwe leden mogen verwelkomen. Daartegenover moesten er 58 leden worden uitgeschreven wegens overlijden (16), opzegging (33) of wanbetaling (9). We begonnen het jaar met 841 leden en eindigden met 825 leden: een afname van 16. De meeste nieuwe leden (79%) hebben zich via de website aangemeld.

3. Bestuur

Op zondag 20 februari, werd weer de eerste fysieke bestuursvergadering gehouden. De laatste was geweest op 1 februari 2020, ruim twee jaar daarvoor dus. In coronatijd, hebben de bestuursleden vooral via e-mail met elkaar gecommuniceerd. Dankzij alle moderne communicatiemiddelen, is de noodzaak om als bestuur fysiek bij elkaar te komen, eigenlijk niet meer zo groot als voorheen. De frequentie van de bestuursvergaderingen, hebben we daarom teruggebracht naar eens per kwartaal. Voor de teamgeest, vinden we het, als bestuur, belangrijk om elkaar, op deze wijze, toch met enige regelmaat te ontmoeten.

In het voorjaar, heeft Bert van Assen het bestuur verlaten en zijn functie van secretaris overgedragen aan Maarten Bakker, toen nog de tweede secretaris. Tijdens de ALV, heeft Henk Hiddinga, in absentie, per brief zijn aftreden bekend laten maken. Vlak voor deze vergadering had Thor van de Peppel zich al aangemeld als nieuw bestuurslid en tijdens de vergadering meldde ook Piet Keijzer zich aan. Het bestuur van de KDV bestaat sindsdien weer uit zeven leden.

4. Evenementen en Manifestaties

In de loop van het jaar, zijn er door de KDV drie evenementen georganiseerd. Dit waren de twee concertavonden in Museum Speelklok (op 1 april en 7 oktober) en de Draaiorgeldag in Leek (op 11 september).

Onze ALV werd gehouden in Museum Dansant in Hilvarenbeek en was een druk bezocht evenement. Deze Algemene Ledenvergadering werd namelijk op veler verzoek op zondag gehouden (24 april). KDV-leden die op de zaterdag met een orgel op pad zijn, hadden daardoor ook de gelegenheid om aanwezig te zijn bij de ALV. De zondag zal daarom voortaan de vergaderdag blijven.

Verdere evenementen in 2022 waren o.a.: de Leidse Draaiorgeldag (10 april), Muziek Automatiek in Arburo's Palace, Tisselt, België (30 april) en het Internationale Klang- und Orgelfestival in Waldkirch, Duitsland (24-26 juni). Voorafgaand aan dat laatste evenement, was er o.l.v. onze voorzitter, een herdenkingsbijeenkomst nabij het graf van Carl Frei met muziek van Carl Frei-concertorgel De Korsikaan.

5. Het Pierement

Onder redactie van Tom Meijer, is Het Pierement een glossy magazine van hoge kwaliteit. Het heeft een aantal vaste rubrieken die onuitputtelijk lijken. Dit geldt voor de componistenrubriek van Henk

JAARVERSLAG 2022

Hiddinga, de rubriek 'Voor ik het vergeet' van Joop Walter en de onlangs geïntroduceerde rubriek 'Leden stellen zich voor'. Aangevuld met losse artikelen en verslagen van restauraties en manifestaties, lag er ook dit jaar weer vier maal een kleurrijk tijdschrift op de mat.

6. Het automatische muziekinstrument in Nederland

Omdat het alweer een tijdje geleden was dat deze was uitgereikt, werden er, tijdens de ALV, vier mensen met een Romke-de-Waardpenning onderscheiden. Vier mensen die veel hebben betekend, en nog betekenen, voor het promoten en behouden van het draaiorgel in de breedste zin van het woord. Dit waren: Maarten van der Vlugt, Theo Heesbeen, Elbert Plier en Jan Roos.

In opdracht van Museum Speelklok, vervaardigde Rein Schenk, voor draaiorgel 'De Zeventiger', 16 orgelboeken met originele arrangementen van Carl Frei. Deze werden op de KDV-concertavond van 7 oktober, onder grote belangstelling ten gehore gebracht.

In het Draaiorgelmuseum SKO in Haarlem, dat dit jaar 60 jaar bestond, wordt hard gewerkt aan de herschildering van het front van 'De Carillon' en is de laatste hand gelegd aan de reconstructie van de monumentale kap van Gavioli-orgel De Leeuw, welke feestelijk werd onthuld.

7. Contact met zusterverenigingen en andere instellingen

Onze Belgische zustervereniging MechaMusica (MeMu) bestond dit jaar 15 jaar en vierde dat in zaal Orgelplezier in Klein Zundert. Op verzoek van MeMu zijn, tijdens een informele bijeenkomst tussen beide besturen (voorafgaand aan de KDV-concertavond van 7 oktober in Museum Speelklok) de mogelijkheden verkend tot een nauwere samenwerking tussen MeMu en de KDV. De leden van MeMu kennen elkaar allemaal, de KDV is daarvoor te groot. De verenigingen verschillen zodoende van karakter maar de welwillendheid tot samenwerking is er uiteraard.

De verstandhouding met Museum Speelklok in Utrecht is, als altijd, hartelijk - net als met andere draaiorgelmusea zoals bijv. Danszaal Bocken (op een nieuwe locatie in Helmond) en het Draaiorgelmuseum Haarlem - allen vertegenwoordigd met een advertentie in Het Pierement.

Met Museum Speelklok is de KDV overeengekomen dat de toegang tot de halfjaarlijkse concertavonden, op vertoon van de KDV-lidmaatschapskaart, voor het betreffende lid en één introduc e), gratis is en dat een nieuw KDV-lid een welkomstpakket ontvangt van het museum.

8. Documentatie (jaarverslag documentalist 2022)

In het voorjaar van 2022 heeft Ruud Brienens de taak van documentalist overgenomen van Rob Blinkhof. Rob had zelf al aangegeven dat het archief door de veel te kleine behuizing moeilijk toegankelijk was. Alles stond noodgedwongen op elkaar gestapeld waardoor ook het monitoren van de conditie van de archiefstukken (het regelmatig controleren op invasies van insecten, schimmels en vocht) nauwelijks mogelijk was.

Ruud Brienens beschikt over een ruimte die voldoet aan de randvoorwaarden die door de KDV aan de bewaaromstandigheden van het archief zijn gesteld. Aangezien hij zelf ook de eigenaar van deze ruimte is, werd tijdens de ALV reeds de vraag gesteld: Wat gebeurt er met het archief als de heer Brienens ooit zou besluiten om zijn functie neer te leggen? Er is daarom een beheerovereenkomst opgesteld waarin onder meer de bepaling is opgenomen dat de KDV te allen tijde eigenaar blijft van het archiefmateriaal.

De ondertekening van deze overeenkomst, alsmede van het huurcontract van de ruimte (tussen de KDV en Ruud Brienens), zal in het voorjaar van 2023 plaatsvinden wanneer het archiefmateriaal naar het nieuwe onderkomen wordt overgebracht.

JAARVERSLAG 2022

In het jaar 2022 is er een schenking van archiefmateriaal door de familie Van Oost toegezegd. Voorts hebben we schenkingen van archiefmateriaal ontvangen van Carla Henschel-Frei (uit de nalatenschap van Carl Frei), van de heer Blom uit Schiedam en van de familie Jacobs (archief Jacobs/Van der Zee).

9. Communicatie

Gerrit Wieringa, lezer van de Leeuwarder Courant, stuurde ons een uitgeknipt artikel over de teloorgang (door ondeskundige stalling) van het relatief recent gerestaureerde stadsorgel 'Omke Romke' van Bolsward. We hebben per brief contact opgenomen met de eigenaar van het orgel, de gemeente Súdwest Fryslân, die zich er nu in elk geval van bewust is dat er door ons wordt meegekeken bij de restauratie (door Martin Conrads) en de toekomstige omgang met het orgel. Gelukkig waren draaiorgels ook positief in het nieuws. Er was aandacht voor de aanwezigheid van draaiorgel 'Het Snotneusje' op Bevrijdingsdag op de Dam in Amsterdam. 77 Jaar eerder, op 7 mei 1945, bood dit draaiorgel daar dekking aan mensen die de bevrijding vierden en plotseling, vanuit het gebouw van 'De Grootte Club', werden beschoten door Duitse militairen die gefrustreerd waren over de afloop van de Tweede Wereldoorlog. Draaiorgel 'Het snotneusje', eigendom van het Amsterdam Museum, is recentelijke teruggebracht in de verschijningsvorm die het in 1945 had. Ook was er op televisie aandacht voor draaiorgels, onder meer rond het Prinsengrachtconcert in Amsterdam, waar een speciaal voor de gelegenheid door Ruud Brienen gecreëerd draaiorgel te zien was, en in het SBS6-programma 'De Hollandse Nieuwe' waarin de draaiorgels 'De Scala' en 'Daisy Bell' een rol speelden.

Maarten van Oeveren-Bakker, secretaris KDV